

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Földrajz Kar
1.3 Intézet	Magyar Földrajzi Intézet
1.4 Szakterület	Földrajz
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Turizmusföldrajz

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	HELYNÉVTAN ÉS NÉPRAJZ						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Bartos-Elekes Zsombor, egyetemi docens						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Bartos-Elekes Zsombor, egyetemi docens						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	3	2.6. Értékelés módja	Kollokvium	2.7 Tantárgy típusa	Vá.

3. Teljes becsült idő

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					35
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					31
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					35
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					5
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	108				
3.8 A félév össz-óraszám	150				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A multi- és interdiszciplináris elvek alkalmazása a földrajztudomány megközelítésében
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Hatékony és felelősségteljes munkamódszerek alkalmazása a szakmai etikai kódex elveinek, normáinak és értékeinek figyelembe vételével. • Multidiszciplináris csoportmunkában alkalmazott hatékony technikák elsajátítása valamint az ehhez kapcsolódó etikai szabályok, a különböző vélemények sokféleségének az elfogadása, a multikulturalitás és sokszínűség tiszteletben tartása. • A folyamatos szakmai képzés szükségességének felismerése a munkaerőpiaci kereslethez való alkalmazkodás céljából.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

7. A tantárgy célkitűzései

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy a turizmus szakos hallgatók számára két egymástól eltérő szakterületre nyújt betekintést. Célja a két szakterület turizmus szakos hallgatók számára legfontosabb elemeinek tisztázása.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A szorgalmi időszak első kétharmadában (október, november) Helynévtanból a földrajzi nevek néveredeti és névélettani kérdésein túl – a szűk értelemben vett helynévtantól távolodva, a földtudományokban alkalmazott témák felé figyelve – a mesterséges névadás és a névegységesítési folyamat fontosabb fogalmait is vizsgáljuk.</p> <p>A szorgalmi időszak utolsó harmadában (december, január) Néprajzból fontosnak tartjuk az általános alapfogalmak (kultúra, népi kultúra) jellemzőin túl a környezetünk néprajzi tájegységeinek, azok sajátos jellemzőinek ismertetését, esetleg terepezés formájában is.</p>

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás A helynévtan tárgya. A magyar és román helynévtani kutatások története. Földrajzi név, típusai (alapfogalmak). Névadás, névátvétel. Névgyűjtés és nemzeti egységesítés (név helyzete a nyelvben).	Didaktikai módszerek bemutatás, példázás, érvelés, párbeszéd	Megjegyzések 2 óra
Nemzetközi egységesítés (a nyelv helyzete a területen). Latin és nem latin betűs írások.	bemutatás, példázás, érvelés, párbeszéd bemutatás, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra 2 óra
Helységnevek (motívumok, történet)	bemutatás, példázás, érvelés, párbeszéd	4 óra
Közterületnevek. (Közigazgatási) területnevek, tájnevek.	bemutatás, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra

Víznevek. Domborzati nevek. Határrésznevek.	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
Általános kérdések, alapfogalmak (kultúra, nép, népi kultúra, néprajztudomány – ágai, kutatási tárgya, célja –, hagyomány és örökség).	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
A kultúra táji tagolódása (kultúra és térbeliség). Tudománytörténeti bevezető. [A néprajzi tájak iránti érdeklődés a 18. században. A néprajzi tájak felfedezése a 19. század első felében (Tud. Gyűjt., Kisfaludy Társ.) A tájmonográfiák (Jankó János, Orbán Balázs). Tájmonográfiák a század elején (Gönczi F.) Györffy István tájszemlélete (kunok, matyók, hajdúk, stb.)] Néprajzi tájszemlélet (néprajzi csoport, etnikai csoport, etnokulturális csoport).	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	2 óra
A Kárpát-medence néprajzi és táji csoportjai, kultúrájuk. (Alföld, Felföld, Dunántúl, történeti Erdély, csángók területe)	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	4 óra
A turizmus kulturális azonosítása (összegzés).	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd	4 óra

Könyvészet:

1. Bartos-Elekes Zsombor (2005): *Nyelvhasználat a térképeken*. Doktori értekezés. ELTE. Budapest.
2. Bartos-Elekes Zsombor (2007): *Bevezetés a térképészetbe*. Presa Universitară Clujeană. Kolozsvár.
3. Bíró Zoltán – Gagyi József – Péntek János (1987): *Néphagyományok új környezetben. Tanulmányok a folklorizmus köréből*. Bukarest.
4. Crețan, Remus (2000): *Toponimie geografică*. Editura Mirton. Timișoara.
5. Fábíán Pál – Földi Ervin – Hönyi Ede (1998): *A földrajzi nevek helyesírása*. Akadémiai kiadó. Budapest.
6. Fejős Zoltán (1998): *A turizmus mint kulturális rendszer*. Budapest.
7. Földi Ervin (1998): *A földrajzi nevek írása*. Kézirat. Budapest.
8. Kálmán Béla (1973): *A nevek világa*. Gondolat. Budapest.
9. Kiss Lajos (1997): *Földrajzi nevek etimológiai szótára*. Akadémiai Kiadó. Budapest.
10. Kósa László – Filep Antal (1978): *A magyar nép táji-történeti tagolódása*. Budapest.
11. Nicolae, Ion – Sudit, Bogdan (2008): *Toponimie românească și internațională*. Editura Meronia. București.
12. Szabó T. Attila (1988): *Nyelv és település*. Európa Könyvkiadó. Budapest.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A magyar földrajzi nevek helyesírása.	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka	4 óra
Felmérő (helyesírás). Névadás, névátvétel, nemzeti egységesítés, névváltoztatások: Kolozsvár utcanevei, Kárpátok tájbeosztása.	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka	2 óra
Felmérő (tájbeosztások). Nemzetközi egységesítés, latin és nem latin betűs írások (világatlások). Feladat kiadása (helységnevtárak).	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka	2 óra
(Házi feladat). A 2001-es közigazgatási törvény és a helységnevtárak	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka	2 óra
Mi és Ők. (idegenség és másság, lokalitás és mobilitás, egzotikum vs. honvág). A hagyomány- és	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés,	2 óra

identitásalkotás jelenségei. (esetelemzés)	csoportmunka	
Hagyomány és/vagy kulturális programkínálat. (az idegenforgalom – utazás – turizmus újraértelmezése a folklorizmus köréhez tartozó jelenségek mentén) A népi kultúra, mint turisztikai vonzerő. (esetelemzés)	bemutató, példázás, érvelés, párbeszéd, egyéni elemzés, csoportmunka	4 óra
Könyvészet:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bartos-Elekes Zsombor (2005): <i>Nyelvhasználat a térképeken</i>. Doktori értekezés. ELTE. Budapest. 2. Bartos-Elekes Zsombor (2007): <i>Bevezetés a térképészetbe</i>. Presa Universitară Clujeană. Kolozsvár. 3. Bíró Zoltán – Gagy József – Péntek János (1987): <i>Néphagyományok új környezetben. Tanulmányok a folklorizmus köréből</i>. Bukarest. 4. Crețan, Remus (2000): <i>Toponimie geografică</i>. Editura Mirton. Timișoara. 5. Fábián Pál – Földi Ervin – Hönyi Ede (1998): <i>A földrajzi nevek helyesírása</i>. Akadémiai kiadó. Budapest. 6. Fejős Zoltán (1998): <i>A turizmus mint kulturális rendszer</i>. Budapest. 7. Földi Ervin (1998): <i>A földrajzi nevek írása</i>. Kézirat. Budapest. 8. Kálmán Béla (1973): <i>A nevek világa</i>. Gondolat. Budapest. 9. Kiss Lajos (1997): <i>Földrajzi nevek etimológiai szótára</i>. Akadémiai Kiadó. Budapest. 10. Kósa László – Filep Antal (1978): <i>A magyar nép táji-történeti tagolódása</i>. Budapest. 11. Nicolae, Ion – Suditu, Bogdan (2008): <i>Toponimie românească și internațională</i>. Editura Meronia. București. 12. Szabó T. Attila (1988): <i>Nyelv és település</i>. Európa Könyvkiadó. Budapest. 		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Ismeretek helyessége, teljessége	Szóbeli vizsga helynévtanból és néprajzból is	50%
10.5 Szeminárium / Labor	a vizsgázás feltétele a gyakorlatokon való részvétel		
	gyakorlati jegy: rövid felmérők teljesítése és feladatok beadása.	Felmérők, beadandó feladatok	50%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • 50% 			

Kitöltés dátuma:

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2022.04.14

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató

.....